

Europa-
kommisjonen

CASP2022

Koordinerte aktiviteter
om sikkerhet for produkter

Kjemikalier i leker

Avsluttende
rapport

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
Liste over forkortelser	2
Hovedoppsummering	3
Del 1	
1. Oversikt over aktiviteten	4
1.1. Deltakende MSA-er	4
1.2. Produktutvalg og testkriterier	4
1.2.1. Produktutvalg	4
1.2.2. Testkriterier	4
2. Innhenting og testing av prøver	5
2.1. Distribusjon av prøveinnhenting og kanaler for prøveinnhenting	5
2.2. Testprosess	5
3. Testresultater	6
3.1. Oversikt over prøvesvar og hovedfunn	6
3.2. Resultater per materialtype	6
3.3. Resultater per kjemisk stoff	7
3.4. Resultater per aldersgruppe	7
3.5. Konklusjoner om testresultatene	8
4. Risikovurderinger og tiltak	9
4.1. Risikovurderinger	9
4.2. Korrigerende tiltak	9
5. Konklusjoner og anbefalinger	10
5.1. Konklusjoner	10
5.2. Anbefalinger til interessenter	10
Del 2	
1. Hva er CASP?	12
Roller og ansvarsområder	
2. PSA arbeidsplan	13
3. PSA redskap og prosesser	14

Liste over forkortelser

FORKORTEELSE	BESKRIVELSE
BPA	Bisfenol A
CASP	Koordinerte aktiviteter om sikkerhet for produkter
DG JUST	Generaldirektoratet for justis og konsumentspørsmål i EU-kommisjonen
EC	EU-kommisjonen
EU	Den europeiske union
EØS	Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet
MSA	Markedstilsynsmyndighet
PAH	Polysykliske aromatiske hydrokarboner
PSA	Produktspesifikk aktivitet
PVC	Polyvinylklorid
RAG	Retningslinjer for risikovurdering
RAPEX-retningslinjer	Beslutning (EU) 2019/417
REACH	Forskrift (EC) 1907/2006 om registrering, vurdering og godkjenning og begrensning av kjemikalier
TSD	Direktiv 2009/48/EF om sikkerhet ved leketøy

Hovedoppsummering

Mål for aktiviteten

Prosjekter i Koordinerte aktiviteter om sikkerhet for produkter (CASP) gjør at markedstilsynsmyndigheter (MSA-er) fra land i Den europeiske union (EU) og Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS) kan samarbeide om å sørge for at utrygge produkter raskt fjernes fra det indre marked i Europa. Denne aktiviteten fokuserte på å identifisere farlige nivåer av visse kjemikalier i leker. Prøveinnhenting ble foretatt både på nettet og i fysiske butikker og testing av produktene ble utført etter felles vedtatte kriterier i et europeisk laboratorium valgt av deltakende MSA-er.

Produktutvalg

Aktiviteten omfattet **myke og harde plastleketøy** beregnet på barn **over og under 36 måneder**.

Testkriterier

Testingen fokuserte på å påvise tilstedeværelsen av uautoriserte farlige kjemikalier som utgjør en risiko for menneskers helse. Mer spesifikt fokuserte testplanen på påvisningen av:

- ftalater, polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH) og kadmium i henhold til vedlegg XVII i Forskrift om registrering, vurdering og godkjenning og begrensning av kjemikalier (EC 1907/2006) (REACH)
- migrasjon av 17 metaller begrenset av Direktiv om sikkerhet ved leketøy (TSD) med unntak av krom (VI) og organisk tinn,
- formaldehyd, bisfenol A (BPA), fenol og flammehemmere, i forhold til vedlegg C til vedlegg II til TSD.

Resultater

- Av de 94 lekene som ble testet, var det 8 som ikke oppfylte minst ett av helse- og sikkerhetskravene det ble sett på. Farlige ikke-godkjente kjemikalier (ftalater og BPA) ble påvist utelukkende i leker som helt eller delvis var laget av myk plast.
- Totalt sett var det 14 % av leker beregnet på barn over 36 måneder som ikke oppfylte kravene, mot 4 % for leker beregnet på barn under 36 måneder.
- Undersøkelser av merkingen – advarsler, merking og instruksjoner – utført av MSA-ene viste at 33 av 94 prøver ikke oppfylte kravene.

Nøkkelanbefalinger

Til forbrukere

- Kjøp bare leker fra pålitelige detaljvarekanaler.
- Sjekk at lekene har CE-merket.
- Hold øye med yngre barn (under 36 måneder) når de leker med eldre søskens leker, med deler som kan bli satt i munnen.
- Pass på å ikke kjøpe myke plastleker av lav kvalitet, de kan utgjøre en høyere kjemisk risiko.

Til økonomiske aktører

- Vær oppmerksom på dine forpliktelser i henhold til gjeldende lovgivning.
- Vær spesielt oppmerksom på leker laget av myk plast.
- Ha god kjennskap til leverandøren. Gjør en grundig vurdering når du velger hvem du jobber med.

Til offentlige myndigheter

- Fokuser markedsovervåkingsinnsatsen på myke plastleker: materialer i myke plastleketøy, som mykt polyvinylklorid (PVC), kan inneholde de mest problematiske kjemikaliene.
- Fortsett å fokusere på kjemikalier i leker. Kjemiske risikoer er en av de viktigste risikoene som registreres i Safety Gate.

Konklusjoner

Testkampanjen påviste ftalater og BPA i åtte av de testede prøvene. Selv om bare 9 % av de testede prøvene ikke oppfylte kravene, er de kjemiske risikoene knyttet til tilstedeværelsen av ftalater og BPA i mengder over grenseverdiene alvorlige.

De farlige kjemikaliene ble utelukkende funnet i leketøy materialer i myk plast, noe som understreker det faktum at myk plast fortsatt er et av materialene som utgjør høyest risiko.

MSA-ene utstedte to Safety Gate-varsler basert på utfallet av denne PSA-en (tre meldinger avventer fortsatt) og ba økonomiske aktører om å trekke produktene fra markedet eller tilbakekalle dem fra forbrukerne når det ble påvist farlige kjemikalier som overskrider grenseverdiene.

1. Oversikt over aktiviteten

1.1. Deltakende MSA-er

Ni MSA-er fra ni EU-medlemsland deltok i PSA-en (Den produktspesifikke aktiviteten Kjemikalier i leker).

Tabell 1 - Liste over deltagende MSA-er

LAND	MSA
Estland	Forbrukerbeskyttelse og teknisk reguleringsmyndighet
Frankrike	Generaldirektoratet for konkurransepolitikk, forbrukersaker og svindelkontroll
Irland	Konkurranse- og forbrukerbeskyttelseskommisjonen
Malta	Maltas konkurranse- og forbrukermyndighet
Polen	Kontoret for konkurranse og forbrukerbeskyttelse
Slovakia	Slovakisk handelsinspeksjon
Slovenia	Helsetilsynet
Sverige	Kemikalieinspeksjonen
Østerrike	Det føderale departementet for sosialsaker, helse, omsorg og forbrukerbeskyttelse

1.2. Produktutvalg og testkriterier

1.2.1. Produktutvalg

MSA-ene ble enige om å begrense produktomfanget til myke og harde plastleker beregnet på barn i alle aldre (over og under 36 måneder).

1.2.2. Testkriterier

Basert på samtaler med MSA-ene og den tekniske ekspertene ble det enighet om å teste 37 forskjellige farlige kjemikalier som ofte finnes i leketøyprodukter:

- fire ftalater forbudt i alle leketøypolymermaterialer på grunn av alvorlig risiko (uavhengig av alder eller evne til å føre til munnen) – oppføring 51 i REACH¹, vedlegg XVII,
- tre ftalater forbudt i leketøypolymermaterialer som barn kan ta i munnen – Oppføring 52 i REACH, vedlegg XVII,
- åtte PAH i myke/mørke elastomer-/gummimaterialer som kan komme i kontakt med munnhulen eller ved langvarig eller kortvarig repeterende hudkontakt under rimelig forutsigbare forhold – Oppføring 50 i REACH, vedlegg XVII,
- kadmium – Oppføring 23 i REACH, vedlegg XVII,
- alle 17 metaller med migrasjonsgrenser som er begrenset av TSD²,

- formaldehyd, BPA, flammehemmere (TCEP, TCPP, TDCP)³ og fenol, begrenset av vedlegg C til vedlegg II til TSD.

Det er restriksjoner på slike kjemikalier enten i innhold etter vekt eller av migrasjonsgrenser fra leketøyet når det tygges eller suges på av et barn. Disse restriksjonene har blitt fastsatt på EU-nivå over tid og er basert på vitenskapelige sikkerhetsdata og den mest oppdaterte kunnskapen.

Toksisiteten til disse utrygge kjemikaliene varierer. De finnes ofte i leketøysprodukter, enten som et resultat av behandling eller fordi de har blitt tilsatt med hensikt for å utføre en bestemt funksjon, for eksempel å forbedre leketøyets fleksibilitet eller fungere som flammehemmende middel eller konserveringsmiddel.

I tillegg til laboratorietestene utførte MSA-ene kontroller av advarsler, merkinger og instruksjoner på deres nasjonale språk. En sjekkliste med hovedkrav ble utarbeidet av den tekniske ekspertene for å gi ytterligere veiledning til MSA-ene.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006R1907&from=EN>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0048&from=EN>

³ CPP = tris(2-klor-1-metyletyl) fosfat, TDCP = tris(2-klor-1-(klormetyl)etyl) fosfat og TCEP = tris(2-kloretyl)fosfat

2. Innhenting og testing av prøver

2.1. Distribusjon av prøveinnhenting og kanaler for prøveinnhenting

Innhenting ble utført på grunnlag av et forhåndsutvalg av hver av MSA-ene, i tråd med særegenhetene til hvert marked. Deltakende MSA-er samlet inn totalt 95 prøver. Imidlertid ble én prøve (dykkering) til slutt vurdert som et ikke-leketøy med tanke på at hovedformålet er pedagogisk (lære å dykke)⁴.

Flertallet av de innhentede lekene var laget av enten myk eller hard plast. Fire prøver inneholdt både myke og harde plastkomponenter. Prøvene ble samlet inn både på nettet og i fysiske butikker.

Tabell 2- Antall prøver samlet inn av deltakende MSA-er

LAND	MSA	TOTALT ANTALL PRØVER
Estland	Forbrukerbeskyttelse og teknisk reguleringsmyndighet	10
Frankrike	Generaldirektoratet for konkurransepolitikk, forbrukersaker og svindelkontroll	14
Irland	Konkurranse- og forbrukerbeskyttelseskomisjonen	10
Malta	Maltas konkurranse- og forbrukermyndighet	11
Polen	Kontoret for konkurranse og forbrukerbeskyttelse	10
Slovakia	Slovakisk handelsinspeksjon	10
Slovenia	Helsetilsynet	10
Sverige	Kemikalieinspeksjonen	9
Østerrike	Det føderale departementet for sosialsaker, helse, omsorg og forbrukerbeskyttelse	10
TOTALT		94

Tabell 3 - Type prøver innhentet og prøveinnhentingskanaler

MATERIALE			ALDERSGRUPPE		KANAL FOR PRØVEINNHEITING	
Myk plast	Hard plast	Blandet	Under 36 måneder	Over 36 måneder	På nettet	Fysisk butikk
44	46	4	50	44	19	75

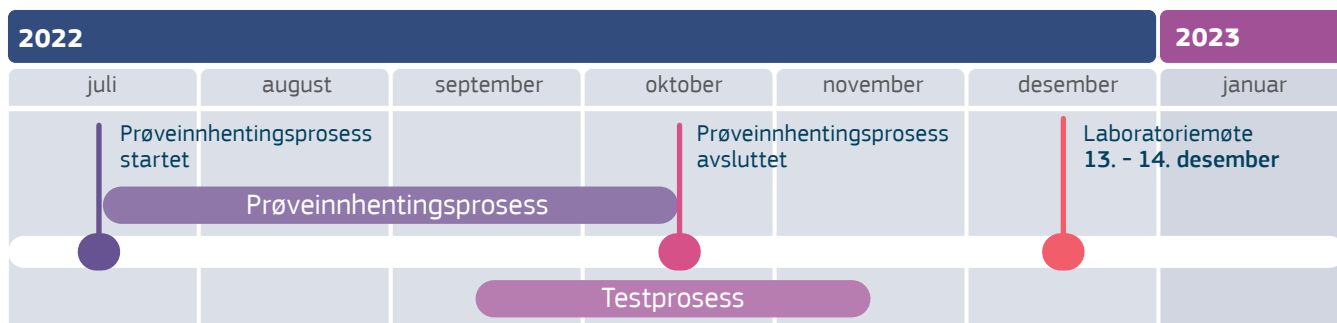
2.2. Testprosess

Testlaboratoriet for denne aktiviteten ble valgt ut gjennom en anbudsprosedyre, lansert i mai 2022. Anbudsspesifikasjonene ble sendt til 107 laboratorier i EU/EØS som var identifisert som en del av prosjektgruppens strategi for laboratorieengasjement. Hvert laboratorium ble bedt om å sende inn et tilbud inkludert elementene som nevnes i anbudsdokumentet, for eksempel detaljert informasjon om priser og støttedokumentasjon som dokumenterer sertifisering, relevant erfaring hos ekspertene og testrapportmaler. Totalt var det fjorten laboratorier som leverte et tilbud innen den gitte tidsrammen. Basert på tilbudets fullstendighet og konkurransedyktighet ble fem laboratorier forhåndsvalgt og invitert til et intervju for å diskutere tilbudet videre. I det intermedieære møtet ble MSA-ene presentert for

komparative analyser av tekniske, kvalitetsmessige og økonomiske aspekter ved tilbudene fra laboratoriene. MSA-ene valgte det laboratoriet som ble tildelt det høyeste antall sluttpoeng basert på kvaliteten og tilbudets økonomiske konkurranseevne.

Etter valg av laboratorium fikk MSA-ene to måneder på å innhente prøver og sende dem til laboratoriet. Prøveinnhentingprosessen ble utvidet slik at MSA-ene kunne innhente flere produkter. Det oppsto ingen forsinkelser ved testprosessen som ble fullført 19. november 2022. Laboratiemøtet fant sted 13. - 14. desember 2022.

Figur 1 – Tidslinje for prøveinnhenting- og testprosessen

⁴ Produktet ble vurdert som utenfor utvalget, og resultatene av testingen er ikke inkludert i tallene i denne rapporten.

3. Testresultater

3.1. Oversikt over testresultater og hovedfunn

Totalt var det åtte av de 94 testede produktene som hadde minst ett krav, identifisert i testplanene, de ikke oppfylte.

Flertallet av prøvene (80 %) kom fra fysiske butikker. Det var ingen store forskjeller i testresultatene basert på detaljhandelskanalen: 10 % av prøvene som var samlet inn på nettet og 8 % av prøvene som var samlet inn fra fysiske butikker oppfylte ikke kravene i testplanen.

MSA-ene utførte kontroller av advarsler, merking og instruksjoner på deres nasjonale språk. Totalt var det 33 av 94 prøver som ikke oppfylte kravene. De vanligste avvikene som ble oppdaget var manglende CE-merking eller CE-merking som var i feil størrelse og utforming, manglende informasjon om et enkelt kontaktpunkt og feil merking av aldersgrenser.

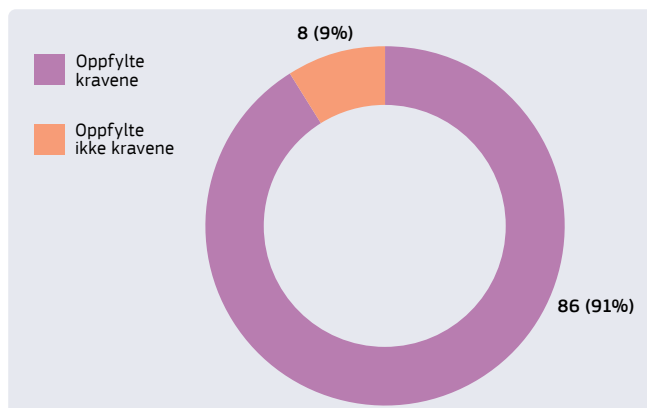
Hvis vi ser på både de kjemiske testene som ble utført av laboratoriet og MSA-enes kontroller av advarsler, merking og instruksjoner, var det totalt 35 prøver som hadde minst ett krav de ikke oppfylte.

3.2. Resultater per materialtype

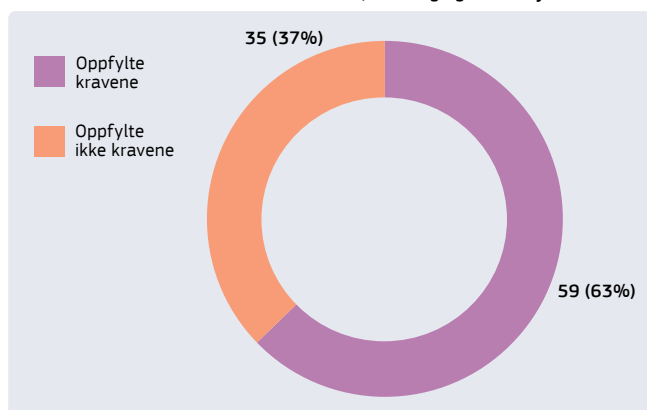
Deltakende MSA-er samlet inn 46 leker av hard plast, 44 av myk plast, og fire som inneholdt både myke og harde plastkomponenter. Mens alle de harde plastlekenes besto de kjemiske testene, ble grenseverdier for ftalater eller BPA overskredet i åtte prøver som var laget fullstendig av myk plast eller av begge materialer (se Figur 4).

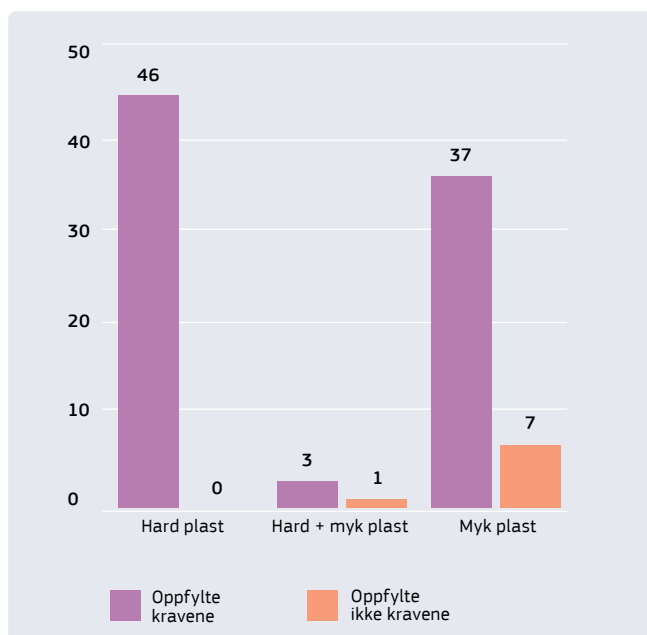
Figur 2 – Generelle testresultater (kjemisk testing) (N = 94)

Figur 3 – Generelle testresultater (inkludert advarsler, merking og instruksjoner) (N=94)

Figur 4 - Testresultater per materialtype (N = 94)

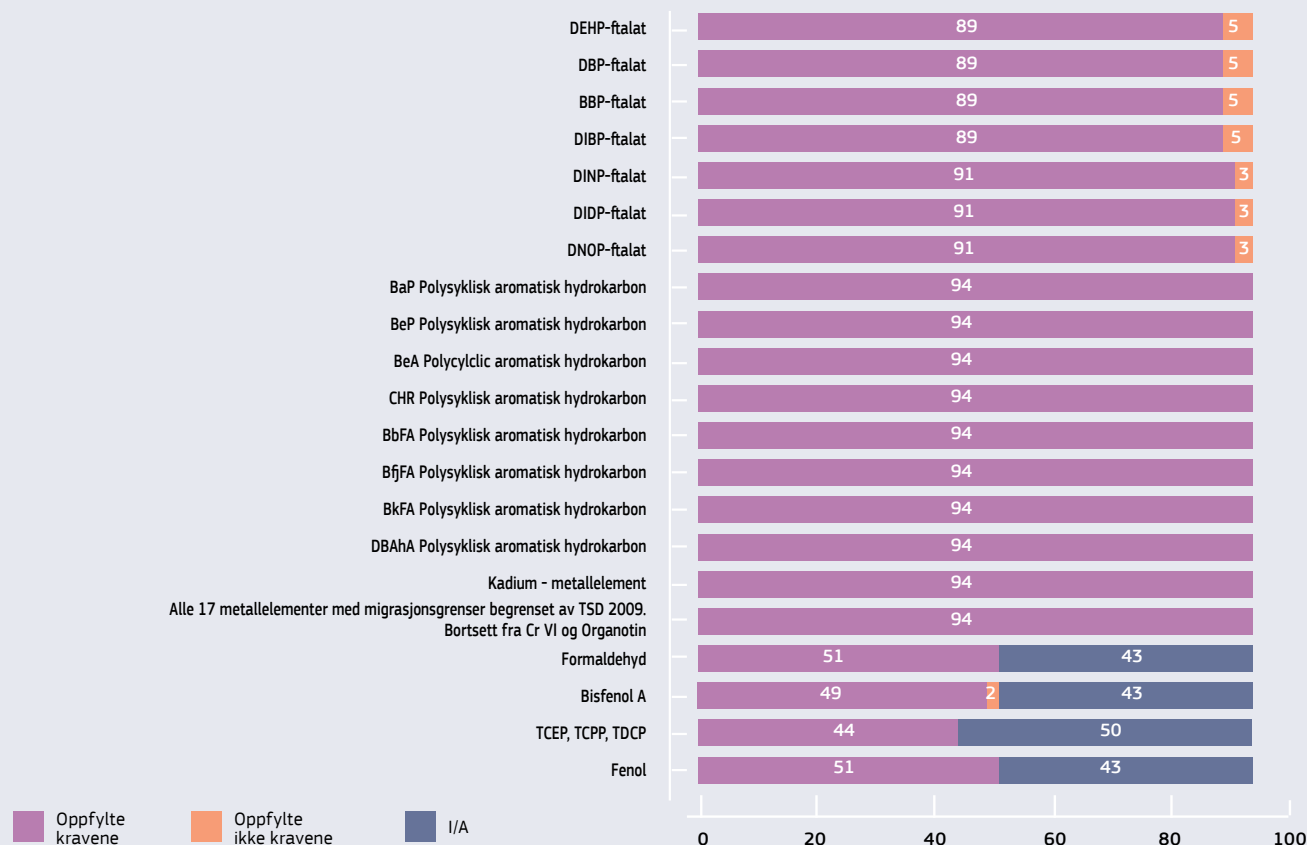

3.3. Resultater per kjemisk stoff

De åtte prøvene som ikke respekterte de lovlige grenseverdiene, viste overskridelsesverdier for BPA og syv forskjellige typer ftalater (se figur 5).

Ftalater som overskred grenseverdier ble spesielt påvist i ansikter og ben på dukker av rosa, myk plast, mens BPA som overskred grenseverdiene ble påvist i to andebadeleker.

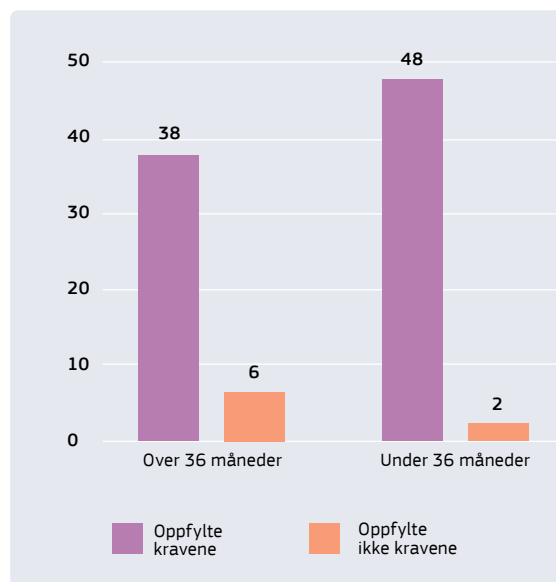
Figur 5 - Testresultater per kjemisk stoff (N = 94)

3.4. Resultater per aldersgruppe

Totalt sett var 44 av de 94 testede lekene beregnet på barn over 36 måneder og 50 på barn under 36 måneder. Leker for barn over 36 måneder presenterte en høyere feilrate (14 %) enn leker for barn under 36 måneder (4 %).

Figur 6 - Generelle testresultater - leker beregnet på barn over og under 36 måneder (N = 94)

3.5. Konklusjoner om testresultatene

Kjemisk risiko

Aktiviteten viste at 91 % av de innhentede lekene oppfylte de kjemiske kravene som var angitt i testplanen.

Kjemiske stoffer som overskred grenseverdiene ble utelukkende funnet i leker helt eller delvis laget av myk plast.

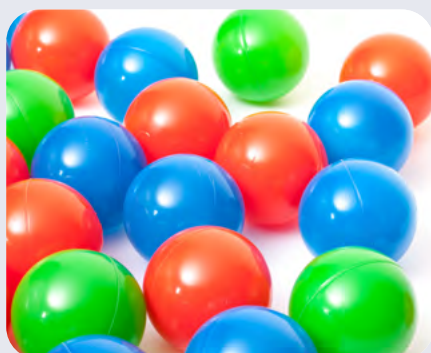
Forbudte ftalater ble oppdaget i **seks forskjellige prøver**.

Dette funnet var ikke overraskende da ftalater i mange tilfeller målrettet brukes av produsenter for å øke fleksibiliteten, gjennomsiktigheten og holdbarheten til plast. Ftalater testet i denne aktiviteten påvirker reproduktive funksjoner og forstyrrer hormonsystemet hos mennesker (hormonforstyrrende stoffer).

I tillegg til påvisning av ftalater, var **det eneste andre uautoriserte farlige kjemikali** som ble oppdaget **BPA** (funnet i to badeender ut av 51 prøver som ble testet for dette stoffet). Dette var et overraskende resultat for de deltakende MSA-ene. BPA er et kjemikalie som brukes til å styrke plast og øke holdbarheten. Det er hormonforstyrrende, og derfor et stoff som er i stand til å skade helsen ved å endre den endokrine balansen, særlig i tidlig barndom. Det er klassifisert som reproduksjonstoksisk (det kan skade fruktbarheten).

Advarsler, merking og instruksjoner

MSA-enes kontroller av advarsler, merking og instruksjoner på deres nasjonale språk viste at 35 % av prøvene ikke oppfylte kravene. De vanligste avvikene som ble oppdaget var manglende CE-merking eller CE-merking som var i feil størrelse og utforming, manglende informasjon om et enkelt kontaktpunkt og feil merking av aldersgrenser. Til tross for at advarsler, merking og instruksjoner ikke oppgir detaljer om lekenes kjemiske risikoprofil, er de en viktig informasjonskilde for foreldrene/ omsorgspersonene om produktet og sikker bruk av dette.

4. Risikovurderinger og tiltak

4.1. Risikovurderinger

Ifølge TSD skal leketøy som legges ut på det indre marked, oppfylle grunnleggende sikkerhetskrav fastsatt i direktivet. Mer spesifikt skal leketøy ikke sette brukernes eller tredjeparters sikkerhet eller helse i fare når de brukes som tiltenkt eller på en forutsigbar måte. Ved vurdering av om et produkt utgjør en risiko, skal man respektere prinsippene fastsatt i Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2019/417 om fastsettelse av retningslinjer for forvaltningen av EUs system for rask utveksling av informasjon (RAPEX-retningslinjene⁵).

Disse retningslinjene fastsetter en risikovurderingsmetode som kan brukes av MSA-er for å vurdere hvilket risikonivå forbrukerprodukter utgjør for forbrukernes helse og sikkerhet, og for å avgjøre om det er nødvendig med en Safety Gate-varsling. Et spesifikt verktøy for Retningslinjer for risikovurdering, eller «RAG-verktøy», for å utføre risikovurderinger (som tar hensyn til prinsippene i RAPEX-retningslinjene), er tilgjengelig på RAPEX-nettstedet og i RAPEX-applikasjonen.

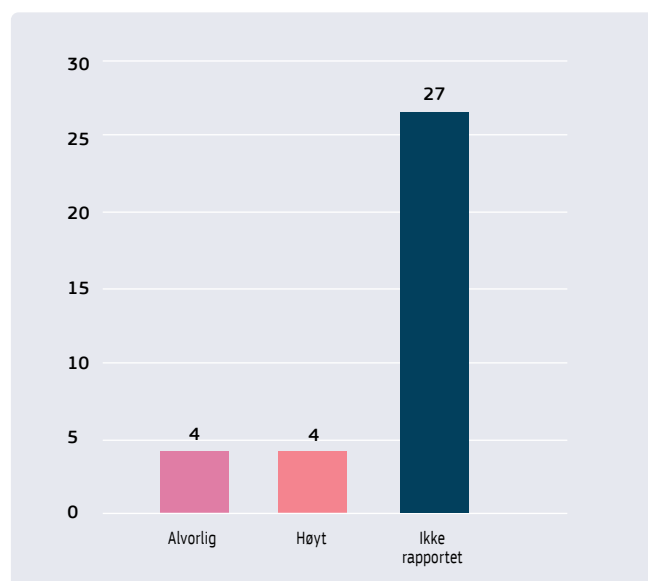
Varsling må vurderes fra tilfelle til tilfelle når det gjelder produkter som er underlagt restriktive tiltak fra MSA-er basert på tilstedeværelsen av et kjemisk stoff nevnt i ingredienslisten som er underlagt restriksjoner i EU-lovgivningen, men der det ikke foreligger vitenskapelige data som vurderer risikoen.

En individuell risikovurdering er imidlertid ikke nødvendig dersom:

- det oppdages forekomst av et kjemisk stoff som er forbudt eller finnes i en konsentrasjon over grensen fastsatt i europeisk lovgivning (f.eks. REACH),
- disse grensene er basert på en vitenskapelig uttalelse som viser at tilstedeværelsen av dette kjemikalie utgjør en risiko for forbrukernes helse og sikkerhet.

Fire av de åtte prøvene som ikke oppfylte kravene til kjemisk testing, ble vurdert til å utgjøre en alvorlig risiko uten at det ble utført en individuell risikovurdering av MSA-ene. De resterende fire prøvene ble individuelt risikovurdert av ansvarlig MSA, som ved å ta hensyn til både fare og eksponering besluttet å vurdere prøvene til å utgjøre en høy risiko⁶.

Figur 7: Oversikt over risikonivåer for prøver som ikke oppfylte kravene (N = 35)

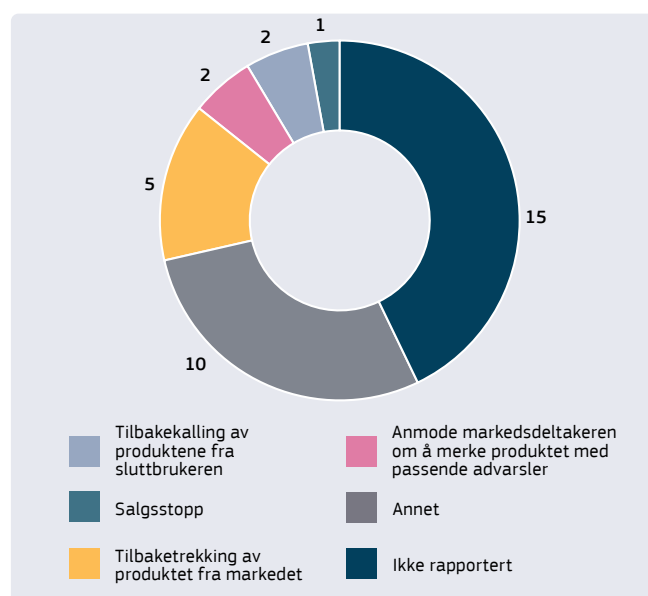
4.2. Korrigerende tiltak

Basert på testresultatene og kontroller av advarsler, merkinger og instruksjoner, bestemmer MSA-ene hvilke korrigerende tiltak som må tas angående produktene som ikke overholder EU-lovgivning og/eller gjeldende standarder. Figur 8 - Tiltak vedtatt for prøver som ikke oppfylte kravene (N = 35) illustrerer de viktigste tiltakene som ble tatt.

Videre er MSA-ene, ved identifisering av alvorlig risiko, juridisk forpliktet til å sende inn et varsel i Safety Gate (i henhold til artikkel 12.1 i Produktsikkerhetsdirektivet (2001/95/EF)). RAPEX-retningslinjene anbefaler også å sende inn varslinger om tiltak mot produkter som utgjør en mindre enn alvorlig risiko.

Etter tiltakene som ble utløst av den felles testkampanjen, (opp til 14. april 2023), ble to produkter underlagt Safety Gate-varsler og varsler for tre andre produkter avventer.

Figur 8 - Tiltak iverksatt for prøver som ikke oppfylte kravene (N = 35)

⁵ Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2019/417 av 8. november... – EUR-Lex (europa.eu)

⁶ Risikonivået for prøvene som ikke oppfylte kravene ved kontroller av advarsler, merkinger og instruksjoner, ble ikke angitt av MSA-ene.

⁷ Forordning (EU) 2023/988 om generell produktsikkerhet er publisert i Official Journal den 23. mai 2023: EUR-Lex - 32023R0988 - EN - EUR-Lex (europa.eu). Den trer i kraft den 12. juni 2023 og blir tatt i bruk den 13. desember 2024.

5. Konklusjoner og anbefalinger

5.1. Konklusjoner

Leker representerer en produktkategori der MSA-ene investerer betydelige ressurser og innsats årlig på grunn av den sårbare gruppen forbrukere disse produktene er ment for. Fokuset på en aktivitet som kjemikalier i leker kan være særlig omfattende, derfor bestemte MSA-ene som deltok i denne PSA-en seg for å konsentrere seg om 37 farlige kjemikalier som, basert på deres kunnskap og erfaring, kan ha høyere sjanser for å bli påvist i leketøysprodukter, spesielt de som er laget av plast.

Testkampanjen påviste ftalater og BPA i åtte av de testede prøvene som var laget enten helt eller delvis av myk plast. Selv om bare 9 % av de testede prøvene ikke oppfylte kravene, er de kjemiske risikoene knyttet til tilstedeværelsen av ftalater og BPA over grenseverdiene alvorlige. Faktisk påvirker de forbudte ftalater det ble testet for i denne aktiviteten reproduktive funksjoner, forstyrrer hormonsystemet hos mennesker og kan også forårsake astma. I tillegg er BPA i stand til å endre den endokrine balansen, spesielt i tidlig barndom, og det er

klassifisert som et stoff med toksiske effekter på menneskelig reproduksjonskapasitet.

Videre viste MSA-enes kontroller av advarsler, merking og instruksjoner på deres nasjonale språk at 35 % ikke oppfylte kravene. Dette er en viktig del av risikoprofilen til ethvert produkt, da de gir foreldre/omsorgspersoner viktig informasjon om riktig bruk av et produkt og hvilke aldersgrupper det passer for.

MSA-ene utstedte to Safety Gate-varslere basert på utfallet av denne PSA-en (tre meldinger avventer fortsatt) og ba økonomiske aktører om å trekke produktene fra markedet eller tilbakekalle dem fra forbrukerne når det ble påvist farlige kjemikalier som overskrider grenseverdiene. For prøvene som ikke oppfylte kravene i kontrollene av advarsler, merking og instruksjoner, ba MSA-ene hovedsakelig de økonomiske aktørene om å merke produktene med passende advarsler og rette opp de administrative avvikene.

5.2. Anbefalinger til interessenter

Følgende anbefalinger er basert på resultatet av testprosessen og diskusjoner blant MSA-er under prosjektet.

Til forbrukere

Kjøp bare leker via pålitelige detaljhandelskanaler - på nettet og i fysiske butikker. Ikke se etter billigere produkter på andre nettsteder/detaljhandelskanaler, da det er større sjanse for at du vil kjøpe et produkt av lavere kvalitet. Pass på å **ikke kjøpe myke plastleker av lav kvalitet**, disse kan utgjøre en høyere kjemisk risiko.

Sjekk at leketøyet har **CE-merket og navn og fysisk adresse til en juridisk person etablert i EU**. Sørg for å følge **aldersadvarslene på lekene** nøye.

Hold øye med yngre barn (under 36 måneder) når de leker med eldre søskens leker, med deler som kan bli puttet i munnen. Barn under 36 måneder har en tendens til å putte leker i munnen i lengre tid og er mer utsatt når det gjelder utrygge kjemikalier.

Til europeiske og nasjonale myndigheter

Fortsett å fokusere på kjemikalier i leker. Kjemisk risiko er en av de viktigste risikoene som registreres i Safety Gate. MSA-er oppfordres til å bruke sine etterretningsnettverk og støttende kommunikasjonsnettverk for å fokusere på og fange opp kjemisk farlige leketøysprodukter. Tillatte nivåer av farlige kjemikalier i leker er fastsatt basert på tilgjengelige vitenskapelige data og testes i henhold til relevant oppdatert teknologi. Farlige kjemikalier i leker forårsaker spesifikke akutte og kroniske helseproblemer, for eksempel langvarige og irreversible sykdommer, forgiftning, kreft og utvikling - eller intensivering - av allergier som forårsaker problemer som astma.

Fokuser på myke plastleker. Materialer i myke plastleketøy, som myk PVC, kan inneholde de mest problematiske kjemikaliene, og det kan være effektivt å fokusere overvåkingen på disse materialene. Basert på resultatene av denne aktiviteten var ftalatmyknere de kjemikaliene som blir påvist oftest, selv om andre kjemikalier, som BPA, påvist i myke eller halvstive plastleker (for eksempel badeender), også kan være et problem.

Til økonomiske aktører

Vær oppmerksom på forpliktelser i henhold til gjeldende lovgivning.

- **Alle økonomiske aktører** må opptre ansvarlig og i full overensstemmelse med de juridiske kravene i TSD og REACH når leker gjøres tilgjengelige på EU-markedet.
- **Produsenter** må vurdere alle kjemiske risikoer i forhold til lekene sine og fullføre en dokumentert samsvarsvurdering før de markedsfører leketøysproduktene sine. Denne vurderingen må oppbevares av dem eller deres autoriserte europeiske representanter i form av tekniske filer og i en samsvarserklæring.
- **Importører** av leketøysprodukter til det europeiske markedet må først forsikre seg om at produsenten har fullført en samsvarsvurdering av leketøysproduktenes kjemikaliesikkerhet før de markedsføres i Europa. I tillegg må importørene sørge for at produsentens vurderinger er tilgjengelige i form av tekniske filer og i en samsvarserklæring før de begynner markedsføring av leketøysprodukter på det europeiske markedet. Importørene skal i et tidsrom på 10 år etter at leketøyet første gang er markedsført, oppbevare en kopi av EU-samsvarserklæringen.
- Spesielt for **nettsalg** må informasjonen, hvis det ikke finnes noen produsent, autorisert representant eller importør i EU, oppbevares av en **ansvarlig person** eller leverandør av oppfyllestjenester etter hva som passer.

Vær spesielt oppmerksom på leker laget av myk plast. Ved gjennomføring av risikovurderinger av plastleker, må man være oppmerksom på at myk plast, spesielt PVC-plast, kan inneholde stoffer med restriksjoner, som ftalater. I tillegg kan det påvises BPA i myke eller halvstive plastleker (for eksempel badeender).

Advarsler, merking og instruksjoner

- Produktmerking og merking som finnes på leketøyet må være på det eller de nasjonale språk i medlemslandet der produktet gjøres tilgjengelig. All samsvarsvurderingsdokumentasjon i form av samsvarserklæringer og tilhørende tekniske dokumenter skal også gjøres tilgjengelig på et språk som er lett forståelig for vedkommende myndighet (som fastsatt av medlemslandet det gjelder).
- Før markedsføring må alle leketøy være CE-merket.
- Alle leketøy må ha riktig navn og postadresse til en europeisk produsent og/eller importør, og riktig sporbarhetsinformasjon for å hjelpe til ved tilbakekalling av farlige leketøysprodukter (et nettsted er ikke tilstrekkelig som adresse for kontaktpunkt). Vær oppmerksom på at dersom bare adressen til distributøren er inkludert på leketøysemballasjen, bærer sistnevnte fullt ansvar for samsvarsvurderingen av leketøyet.

Ha god kjennskap til leverandøren. Gjør en grundig vurdering når du velger hvem du jobber med. Bekreft og verifiser identiteten til leverandørene du handler med.

Gjør tiltak når et leketøysprodukt viser seg å ikke overholde EUs kjemikaliesikkerhetskrav. Delta aktivt i å få fjernet farlige leker fra markedet. Dette kan omfatte å trekke tilbake eller tilbakekalle produktet umiddelbart og varsle offentligheten om den risiko som presenteres, i fullt samarbeid med distribusjonsskjeden og MSA-ene.

Tilbakekallinger. Kommuniser tydelig med forbrukere om hvordan de vil motta informasjon om mulige tilbakekallingshandlinger. Gjør tilbakekallingsmeldinger klare og tilgjengelige, og indiker alltid de farer produktet utgjør. Overvåk regelmessig virkningen av en tilbakekalling og juster strategien deretter.

Rapporter hendelser til kompetent myndighet. Der et leketøy utgjør en sikkerhetsrisiko, har økonomiske aktører en juridisk plikt til å umiddelbart informere den kompetente nasjonale myndigheten i medlemsstaten der leketøyet er gjort tilgjengelig. En varslingsmetode er å bruke [Product Safety Business Alert Gateway](#).

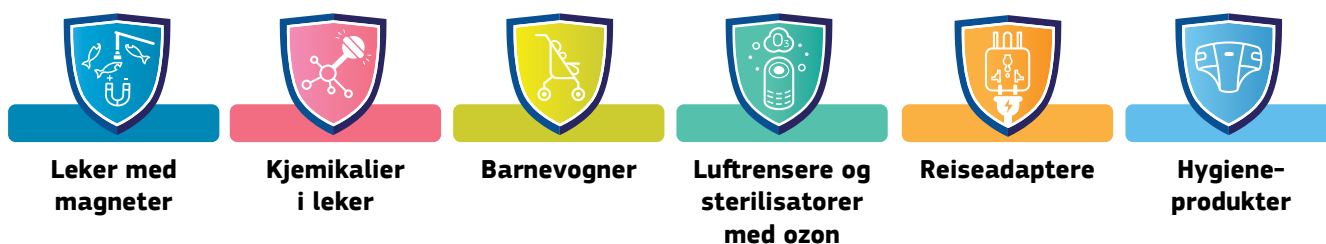

1. Hva er CASP?

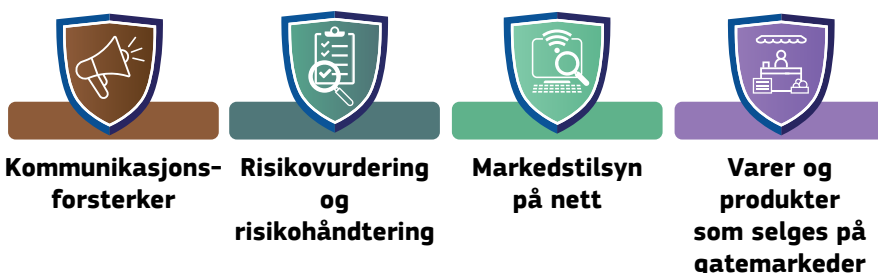
Samordnede aktiviteter om produktsikkerhet (CASP) gjør det mulig for markedstilsynsmyndigheter fra den europeiske union / det europeiske økonomiske samarbeidsområdet-land å samarbeide og styrke sikkerheten ved produkter som presenteres på det indre marked.

CASP2022 omfatter seks produktspesifikke aktiviteter og fire horisontale aktiviteter.

Produktspesifikke aktiviteter tester ulike typer produkter som kan utgjøre en risiko for forbrukerne. Produktene velges ut og samles inn av de involverte markedstilsynsmyndighetene og undersøkes etter en felles avtalt testplan.

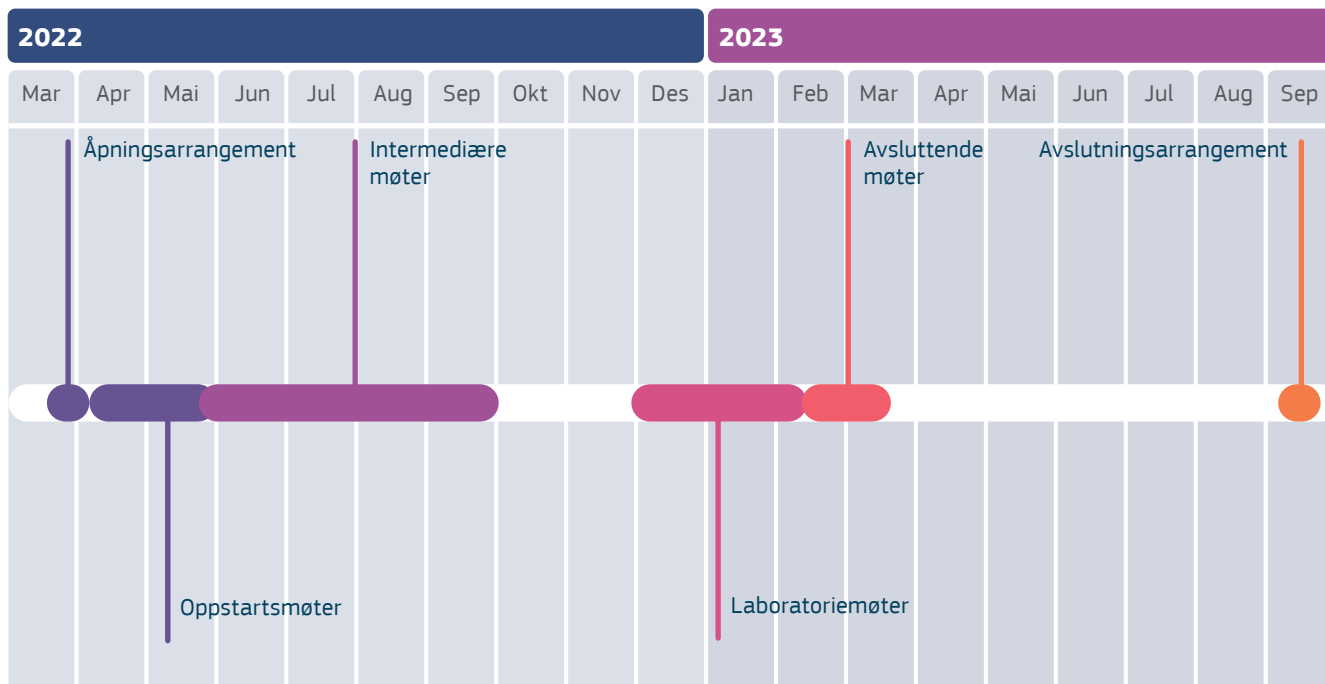
Horisontale aktiviteter gir et forum der markedstilsynsmyndighetene kan utveksle ideer og beste praksis. Under veiledning av en teknisk ekspert utvikler de felles tilnærminger, prosedyrer og praktiske verktøy for markedstilsyn.

Roller og ansvar

2. Arbeidsplan for produktspesifikke aktiviteter

Kontinuerlig intern kommunikasjon via Wiki Confluence-plattformen

OPPSTART	PRØVEINNHENTING OG TESTING	RAPPORTERING	EKSTERN KOMMUNIKASJON
Skrivebordsundersøkelser	Anbudsprosess for laboratorier	Risikovurdering	Utvikling av en verktøykasse for kommunikasjon
Omfangsintervjuer	Utvalg og kontrahering av laboratorier	Samordning av tiltak vedtatt av markeds- tilsynsmyndighetene	Utarbeidelse av kommunikasjons- meldinger
Utkast til plan for testing og prøveinnhenting	Prøveinnhenting og transport	Utkast til avsluttende rapporter	Lansering av kommunikasjons- kampanje
Laboratoriekartlegging	Testprosess og testrapporter	Destruering eller retur av prøver til markeds- tilsynsmyndighetene	Vurdering av innvirkning

3. Produktspesifikke aktiviteter Verktøy og prosesser

0

Forhåndsprosess før CASP

DG JUST gjennomfører en prioriteringsøvelse for å velge produktkategorier. De seks produktkategoriene for CASP2022 ble valgt ut av de deltakende markedstilsynsmyndighetene gjennom en høring i regi av DG JUST.

1

Validering av planene for testing og prøveinnhenting

De tekniske ekspertene utarbeider planene basert på tilbakemeldinger fra markedstilsynsmyndighetene og tilgjengelig budsjett. Utkastene presenteres på oppstartsmøtet, og finjusteres og valideres deretter av markedstilsynsmyndighetene via Wiki.

2

Valg av laboratorier

Leverandørens team kartlegger laboratoriene og kontakter dem for å hente inn priser og annen informasjon. Anbudsprosessen settes i gang etter oppstartsmøtet, og tilbudene evalueres. På de intermedieære møtene avgjør de deltakende markedstilsynsmyndighetene hvilket laboratorium som skal velges.

3

Innhenting og transport av prøver

Markedstilsynsmyndighetene samler inn de aktuelle prøvene fra sine nasjonale markeder og registrerer dem i en kodifiseringsfil. Etter å ha gjennomført foreløpige kontroller, sender markedstilsynsmyndighetene prøvene til laboratoriet.

4

Testing og levering av testrapporter

Laboratoriet tester prøvene i henhold til avtalt testplan og laster opp testrapportene til Wiki. Markedstilsynsmyndighetene ber om avklaring om nødvendig, og godkjenner rapportene.

5

Risikovurdering

Den tekniske ekspertene og markedstilsynsmyndighetene utvikler scenarier basert på utvalgte prøver under laboriemøtet og analyserer risikoene. Markedstilsynsmyndighetene gjennomfører risikovurderinger på alle prøver som ikke tilfredsstiller juridiske krav.

6

Opplasting av scenarier til verktøyet for Retningslinjer for risikovurdering

Scenariene som utvikles i løpet av prosjektet lastes opp til verktøyet for Retningslinjer for risikovurdering.

7

Tiltak vedtatt av markedstilsynsmyndighetene

Markedstilsynsmyndighetene iverksetter egnede tiltak for de aktuelle produktene og rapporterer dem i Safety Gate.

8

Ekstern kommunikasjon

Eksterne kommunikasjonsaktiviteter lanseres på avslutningsarrangementet. Dette etterfølges av en 2-3-ukers pan-europeisk kommunikasjonskampanje.

Verktøy

Audiovisuelle klipp adressert til forbrukere og det generelle publikum produseres for hver produktspesifikke aktivitet og for det samlede CASP2022-prosjektet.

Infografikk rettet mot økonomiske aktører utvikles for CASP2022-prosjektet, for hver produktspesifikke aktivitet.

Sluttrapporter produseres for hver aktivitet og for CASP2022-prosjektet. Disse oversettes til alle offisielle EU-språk pluss norsk og islandsk.

Kanaler

Kommunikasjonsmaterialet deles via:

- [Nettstedet til EC CASP](#)
- Markedstilsynsmyndighetene, nasjonale kommunikasjonskanaler
- Relevant presse og andre interessenter

EU-KOMMISJONEN

Directorate-General for Justice and Consumers
Directorate Consumers
Unit E.4 Product Safety and Rapid Alert System
Email: JUST-RAPEX@ec.europa.eu

EU-kommisjonen er ikke ansvarlig for noen konsekvenser som følge av gjenbruk av denne publikasjonen.

© Den europeiske union, 2023.

Gjenbrukspolicyen for EU-kommisjonens dokumenter er implementert basert på kommisjonsvedtak 2011/833/EU av 12. desember 2011 om gjenbruk av kommisjonsdokumenter (OJ L 330, 14.12.2011, s. 39). Med mindre annet er angitt, er gjenbruk av dette dokumentet autorisert under en Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0)-lisens (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Dette betyr at gjenbruk er tillatt forutsatt at passende kreditt er gitt og eventuelle endringer indikert.

For all bruk eller reproduksjon av elementer som ikke eies av EU, kan det være nødvendig å søke om tillatelse direkte fra respektive rettighetshavere.

Informasjon om EU på alle EUs offisielle språk er tilgjengelig på Europa-nettstedet på:
https://europa.eu/european-union/index_no

Publications Office
of the European Union

Luxembourg: Den europeiske unions publikasjonskontor, 2023
PDF ISBN 978-92-68-03544-3 doi:10.2838/208787 DS-03-23-170-NO-N